

[Hanne Thanning Jacobsen]

I hjemlig sammenhæng ser jeg det netop – i modsætning til hr. Ole Vig Jensen, som jeg hørte sige, at der er en modsætning mellem 7-punkts-programmet og dette – som en naturlig konsekvens og en uddybning af de intentioner, der lå i det 7-punkts-program, Folketinget vedtog i maj 1987.

Det virker ikke i folkeskolen uden gensidig social respekt og accept af og ansvarsfølelse for de svage, og her mener jeg, at nogle ordførere simpelt hen ikke har læst vores bemærkninger. Vi stuver ikke modsætningerne af vejen, hverken de modsætninger, der er i den danske befolkning, eller dem, der er på verdensplan. Vi fremhæver tværtimod, at for os at se vil der altid være modsætninger og konflikter, og det synes vi er en sund og naturlig ting. Men det, det handler om, er at kunne vise børnene de humane og demokratiske konfliktløsningsmodeller, og det gør vi voksne selvfølgelig bedst ved at foregå dem med et godt eksempel; derfor havde jeg også håbet, at vi kunne demonstrere det i praksis ved at vedtage dette lille lovforslag, så vi til vore børn og unge kunne sige, at der er et fremtidshåb. Det ønsker de af os, det viser den undersøgelse, jeg har refereret til et par gange, stærkt.

Vi, der sidder ved magten, har været med til at poste milliarder og atter milliarder af kroner ud, bl.a. i mange sammenhænge i noget, jeg kunne kalde psykologisk krigsførelse; derfor mener jeg, det nu er på høje tid, at vi satser på den psykologiske fredsførelse, og det kunne vi gøre ved at lade fredsplysning blive et obligatorisk fag i folkeskolen.

Hr. Ole Vig Jensen nævnte, at en af intentionerne bag 7-punkts-programmet netop var, at fagene skulle brydes op, og at vi skulle til at se på timer på en anden måde. Det er også derfor, vi synes, det kunne være et obligatorisk emne, også i den fremtidens skole, som jeg ved hr. Ole Vig Jensen er lige så optaget af bliver en anden skole, som jeg er.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

En væsentlig forudsætning for fred i verden er, at man hører efter, hvad modparten siger. Jeg må virkelig bede fru Hanne Thanning Jacobsen om at høre bedre efter en anden gang.

SF's ordfører påstod i ramme alvor, at jeg skulle have sagt, at man ikke skulle tage § 6-fa-

gene alvorligt. Det har jeg hverken sagt eller antydnet, men jeg gjorde opmærksom på, at § 6-fagene er i klemme i folkeskolen, tidsmæssigt og af andre grunde, og at kvaliteten derfor ikke altid var på højde med, hvad vi kunne ønske. Med den enorme professionelle indsigt, fru Hanne Thanning Jacobsen har i folkeskolens forhold, vil hun vel ikke bestride, at det er rigtigt.

(Kort bemærkning).

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Jeg holder så meget af hr. Kirkegaards måde at udtrykke sig på. Jeg nåede at skrive, at hr. Kirkegaard mente, at der manglede kvalitet i § 6-fagene, og derfor kunne jeg ikke forstå det på anden måde.

(Kort bemærkning).

Kirkegaard (KF):

Der er nu to muligheder: Enten hører fru Hanne Thanning Jacobsen ikke efter, eller også kan hun ikke læse, hvad hun selv skriver.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 104:

Forslag til folketingsbeslutning om et udviklingsprogram for edb i undervisningen i folkeskolen og gymnasiet.

Af Korneliusen (S) m.fl.

(Fremsat 29/1 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Hensigten med dette forslag er at vise, hvordan man i praksis kan udnytte datamater, interaktive medier og elektronisk kommunikation i undervisningen på en spændende og kreativ måde. Det er altså et udpræget godt formål, der ønskes tilgodeset med dette forslag. Der ønskes en forstærket indsats for at styrke integration af edb som undervisningsmiddel og som undervisningsemne. Det foreslås, at der ydes støtte til timereduktion, til eksperthjælp, til programmel- og materialeindkøb, men ikke til programproduktion. Desuden skal der kunne ydes støtte til en meget omfattende informationsvirksomhed med møder og konferencer på skoler og andre steder. Og det skal alt i alt koste 10 mio. kr. om året i en 4-årig periode og styres af et informatikråd på 9 medlemmer udpeget af undervisningsministeren efter indstilling fra en række organisationer.

Forslaget om udviklingsprogrammet svarer på en del punkter til den edb-strategi, som er formuleret for folkeskolen og gymnasiet. Derfor mener jeg også, der er masser af intentioner i forslaget, som regeringen fuldt ud kan tilslutte sig. Men der er selvfølgelig også nogle punkter, hvor jeg ikke er enig med forslagsstillerne.

I forslaget antages det, at der kan gennemføres 50 projekter om året, og det omtales, hvordan projekterne kan støttes. Jeg synes, der mangler noget om, at projekterne også bør evalueres, for en evaluering er jo nødvendig for, at man kan justere det igangværende projekt og påvirke skolen generelt.

Med hensyn til programproduktion tales der kun om indkøb og ikke udvikling af undervisningsprogrammer. Det drejer sig altså om programmer, som allerede er produceret af private forlag og af Landscentralen.

Jeg mener i modsætning til forslagsstillerne, at hvis der skal være støtte til noget, må det være til opbygning af knowhow på området og til en egentlig programudvikling. Det er jo derfor, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen har oprettet den såkaldte ORFEUS-organisation, og det er efter min mening på det punkt, der er noget, der mangler.

I forslaget omtales behovet for information.

Det er min opfattelse, at vi efterhånden har ret så meget information på feltet. Jeg synes, forslaget bærer præg af for mange møder og konferencer.

Så er der dette med rådet. Jeg har jo selv haft både et informatikråd og et datalæreudvalg i en periode. Begge dele blev oprettet, fordi vi befandt os i edb-teknikkens børnehævealder og der var brug for et særligt initiativ for at sætte skub i tingene. Nu er der efter min mening på mange måder sat vældig skub i tingene. Både kommuner og amter og Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen er meget ivrige efter at sætte fart i tingene. De har sat penge af til det, endda ganske store beløb.

Vi har også i Undervisningsministeriets regi et beløb på 3¹/₂ mio. kr., som administreres af Landscentralen for Undervisningsmidler, og som går til programproduktion. Jeg har lige haft møde med kommuner og amter, og vi er blevet enige om at nedsætte et embedsmandsvalg, som skal se på Landscentralens opgaver, også sammenholdt med denne ORFEUS-organisation, hvor Kommunedata og Den Kommunale Momsfond i alt har afsat 13,5 mio. kr. til programproduktion.

Der foregår altså ganske meget på feltet.

Jeg vil da ikke påstå, at der sker ulykker ved, at man har et informatikråd; det ville være urimeligt, hvis jeg påstod noget sådant. Men spørgsmålet er, om vi ikke allerede skulle være nået til det stade, hvor edb er så meget på vej til at blive integreret i skolens hverdag, at vi også skal integrere edb-virksomheden henholdsvis i den statslige og den kommunale administrations og i de kommunale organisationers hverdag. Man kan altså rejse det spørgsmål, om man skal have denne særlige instans, som et informatikråd vil være.

Desuden vil jeg som sagt rejse det spørgsmål, om de 10 mio. kr., der ønskes afsat, bruges til det rigtige. Hvis jeg havde 10 mio. kr. på dette felt, ville jeg bruge dem til at støtte programproduktionen. Det er ikke noget forslag fra min side, for jeg synes, vi bruger ganske mange penge i forvejen. Det forekommer mig, at vi lige nu er i fuld gang med et udviklingsprogram for folkeskolen til 100 mio. kr. om året, og derfor kan jeg ikke forstå, at det nu pludselig skal være 110 mio. kr. om året. Jeg synes, vi må kunne klare os med de penge, vi har. Jeg har altså også en generel økonomisk indvending. Jeg siger blot,

[Undervisnings- og forskningsministeren]

at hvis jeg havde 10 mio. kr. ekstra, ville jeg nok bruge dem mere til produktion end til information.

Men lad os tale om det hele. Min opgave er at komme med indvendinger her ved første behandling. Det kan være, der er nogle ting, jeg har misforstået, det kan også være, der er nogle ting, forslagsstillerne vil justere, og så kan det jo være, at vi kan nå hinanden.

Pia Christmas-Møller (KF):

Da vores ordfører, fru Else Theill Sørensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes og den konservative folketingsgruppes vegne sige følgende:

Intentionerne i forslaget til folketingsbeslutning om et udviklingsprogram for edb i undervisningen i folkeskolen og gymnasiet er gode. Jeg er således helt enig, når det i bemærkningerne bl.a. hedder:

»Det danske samfund må nødvendigvis basere sig på anvendelse af moderne teknologi. Udnyttelsen og anvendelsen heraf kræver nogle bestemte kvalifikationer hos arbejdsstyrken og i befolkningen i øvrigt.«

Jeg mener også, det må være et mål, at der gennem hele skoleforløbet hos alle elever skabes fortrolighed med den moderne teknologi og dens mange muligheder.

Som nævnt er intentionerne i forslaget ganske udmærkede, men jeg mener ikke, at de gode intentioner er begrundelse nok for at yde en ekstra bevilling på fire gange 10 mio. kr. Med den hastige udvikling, der er i vort moderne samfund, vil der fremover komme en uafbrudt strøm af nyskabelser, der i lighed med edb kan og bør vinde indpas i undervisningssystemet.

Det er uholdbart, hvis det, hver gang der dukker noget nyt op, skal føre til nye udgifter. Det må være muligt inden for de eksisterende rammer at finde plads til gennemførelsen af en hel del af det, der er indeholdt i det foreslåede udviklingsprogram.

Jeg kan heller ikke lade være med at hæfte mig ved formuleringerne i punkt 3 om udsendelse af materiale til skolerne og om afholdelse af arrangementer og møder, som spreder kendskabet til muligheden for at anvende edb i undervisningen.

Når man kender dagligdagen på en skole, kan man ikke lade være med at spørge sig selv: Hvordan skal lærerne kunne nå at sætte sig ind

i endnu mere materiale end det, der allerede tilflyder skolerne om edb, og hvordan skal der blive tid til yderligere arrangementer og møder? Omfanget af lærernes deltagelse i møder og kurser er efterhånden så stort, at det går mærkbart ud over elevernes undervisning.

Også af den grund mener jeg, at udviklingsprogrammet – hvis det skal gennemføres – bør erstatte andre af folkeskolens og gymnasiets aktiviteter.

Som det nok er fremgået, kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget, som det foreligger.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Siden Folketinget i 1984 gjorde edb til valgfag, har det vel været alles tanke, at der nu skulle gå nogle år.

Det fremgår også af bemærkningerne ved lovændringen, vi lavede i 1984, at vi i næste folketingsår skulle se på, hvordan der skulle arbejdes videre med faget i folkeskolen. Derfor er vi i SF tilfredse med det socialdemokratiske udspil, at vi her året før sætter kræfter af til en afklaringsproces om fagets egentlige integration i folkeskolen og også i gymnasiet.

Der er nogle ting i forslaget, vi ønsker diskuteret i Uddannelsesudvalget. Jeg synes, der står for lidt om kurser for lærerne. Jeg undrer mig over, at Danmarks Lærerhøjskole ikke er nævnt specifikt i forslaget og heller ikke i bemærkningerne. Danmarks Lærerhøjskole står bl.a. for uddannelse af folkeskolelærere herhjemme, og så vidt jeg kan se, besidder de en betydelig viden og erfaring på området, hvad angår kurser, udvikling og afprøvning af programmel.

Jeg vil også godt diskutere i Uddannelsesudvalget antallet af projekter og projektiden. Et halvt år forekommer mig at være en temmelig kort periode. Realistiske resultater vil måske først dukke op, når alle parter har brugt edb i undervisningen i en periode, hvor rutiner og overblik over muligheder og begrænsninger ikke har været præget af begyndervanskeligheder. Vi har set meget pædagogisk udviklingsarbejde med mange klasser og dermed mange elever, og jeg synes, vi i det har kunnet se en bekræftelse på, at et halvt år er for kort en projekt-tid.

Andre ting, jeg mener vi bør diskutere, er, hvad der skal ske med de erfaringer og eventu-

[Hanne Thanning Jacobsen]

elt edb-baserede undervisningsmaterialer, der bliver resultatet af projekterne. Det står der ikke så meget om i forslaget. Det er måske ikke mest information, der er brug for lige nu, men for, hvilke muligheder der er med edb i uddannelsen, praktisk brugbar viden, som lærerne kan omsætte til deres undervisningspraksis.

Der er ganske mange lærere i gymnasiet og da også efterhånden i folkeskolen, der har været på korte kurser i brugen af edb, i mange tilfælde dog med et lidt snævrere sigte, specielt datalæreundervisning. Derfor er jeg glad for, at sigtet er bredere her.

Vi kommer ikke uden om, at læreren er en nøgleperson, og det er vigtigt, at der er penge til maskiner og programmer, men det er lærerne, der skal bære udviklingen fremad, og derfor er information i form af nyhedsbreve, foredrag, konferencer og udenlandsrejser ikke nok.

Som sagt er SF indstillet på at være med til dette forslag og vil under udvalgsarbejdet prøve at få afklaret nogle af de ting i det socialdemokratiske udspil, vi er lidt usikre på.

Britta Schall Holberg (V):

I Venstre er vi ganske enige med Socialdemokratiet i intentionerne med beslutningsforslaget. Socialdemokratiets forslag harmonerer da også på en del punkter med den edb-strategi, som netop er formuleret for folkeskolen og gymnasiet.

Jeg er helt enig i nødvendigheden af, at vi skal sprede kendskabet til mulighederne for at anvende edb i undervisningen, men en af de vanskeligste hurdler er, at mange lærere har for lidt kendskab til de muligheder, der er for at anvende edb som en integreret del af undervisningen i de enkelte fag, og ved for lidt om, hvilke muligheder der er for at anvende edb som et helt naturligt hjælpemiddel i den almindelige undervisning. Jeg var glad for, at fru Hanne Thanning Jacobsen nævnte netop dette problem, som jeg mener er et af de problemer, vi virkelig har på området.

Derfor tror jeg, at informationsindsatsen, som forslagsstillerne taler om, nok så meget skal bestå i brugerkurser og måske navnlig for lærerne. Hidtil har det beklageligvis været sådan, at specielt interesserede lærere har trukket edb ud af undervisningen og har gjort den til et selvstændigt fag. Det synes jeg er synd, for på den måde får edb slet ikke den funktion i ele-

vernes bevidsthed, det skal have, nemlig som et hjælpemiddel og et i fremtiden uundværligt hjælpemiddel i undervisningen. Der var en, der forleden dag sagde til mig, at han betragtede edb i undervisningen som fremtidens blyant. Jeg er i virkeligheden ikke uenig i det.

Det må vel også være sådan, at disse brugerkurser laves i samarbejde med seminarierne, for det er vel i virkeligheden her, problemet opstår, at de unge lærere ved for lidt og derfor også her må informeres noget mere om mulighederne.

Socialdemokratiets forslag taler ikke om udvikling af undervisningsprogrammer, men jeg synes, det må være helt klart, at skal vi have edb så stærkt placeret, som vi er mange der gerne vil, så må vi gå stærkere ind i programudvikling, også hvor lærerne selv er med.

Der har været en edb-konference i Ålborg, som meget stærkt understregede, at der er behov for, at lærerne lærer denne programudvikling. Oprettelsen af ORFEUS-samarbejdet, som undervisningsministeren nævnte, mellem Kommunernes Landsforening og Amtskommunernes og Kommunernes Forskningsinstitut er udtryk for det samme.

Var det mon ikke også godt, at vi fik samlet nogle praktiske erfaringer ind for de forsøg med edb, der allerede findes, og de, der vil komme med den forstærkede indsats på hele området? Jeg læste i bladet Danske Kommuner fra den 11. februar i år, at man netop efterlyste en sådan art af informationsudveksling. Jeg tror, det ville være en meget nyttig ting, også af hensyn til skeptikerne, at man så kunne fremvise resultater, der viste, hvordan man kan gøre, og hvordan man måske ikke skal gribe sagen an.

Forslagsstillerne foreslår som sædvanlig, havde jeg nær sagt, et råd til at tage sig af sagen. Jeg vil gerne, som jeg plejer, advare mod den uskik, at man ønsker at nedsætte specielle råd om dit og dat herindefra. Der er ingen grænser for, hvad vi kan lave udviklingsråd til. Det, vi savner i dette land, er ikke styrende organer. Direktoraterne for folkeskolen, gymnasieskolerne og hf tager sig i forvejen af disse ting, og det må være rigtigt, at arbejdet fortsætter her.

Derudover mener jeg, at en forstærket indsats inden for dette område må kunne finansieres af Undervisningsministeriets egen ramme, idet jeg ved, at der rundt omkring i systemet er

[Britta Schall Holberg]

sat midler af til dette formål, ligesom Den Kommunale Momsfond er og vil være en oplagt finansieringskilde.

Jeg er meget enig i intentionerne med forslaget, men måske ikke helt i måden.

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg kan helt tilslutte mig de synspunkter, såvel ministeren som samtlige ordførere har givet udtryk for: Der er gode intentioner i dette forslag.

Jeg har imidlertid nogle indvendinger imod det, og også nogle principielle indvendinger, som i øvrigt er i overensstemmelse med, hvad jeg sagde ved det tidligere forslag fra Socialistisk Folkeparti, vi behandlede. Jeg tror ikke, at tiden lige nu er inde til, at vi yderligere fra centralt hold gør forsøg på at accelerere eller dirigere en udvikling på dette område specielt i folkeskolen. Det er min fornemmelse, at udviklingen inden for edb-området og anvendelsen heraf i undervisningen i forvejen løber meget stærkt.

Der er ingen tvivl om, at behovet er til stede, interessen er stor, og vi er vel i virkeligheden ved at være i den situation, at det er lærerne og deres indsigt i anvendelsen af edb, der halter bagefter. Jeg er enig med dem, der har sagt, at det måske er her, vi i særlig grad skulle samle indsatsen i den kommende tid for efter- og videreuddannelse af lærerkorpset for at sikre, at edb-undervisningen kommer til at virke på en tilfredsstillende måde.

Vi har for så vidt været tidligt ude i sagen, også sammen med forslagsstillerne, da vi ændrede folkeskoleloven og åbnede mulighed for edb i folkeskolen. Ved den lejlighed lagde vi stor vægt på, at faget blev integreret i den øvrige undervisning, når mulighederne var til stede, og det har vi jo forudset at de vil være i løbet af et par år.

Det forekommer mig, at som forslaget er udformet, hvor det er et egentligt udviklingsprogram, der skal løbe over fire år, kan vi let skabe forvirring og uoverskuelighed i skolen med hensyn til, hvad det er, der foregår og skal foregå.

Jeg er i højere grad tilhænger af, at vi forstærker den indsats, der allerede er i gang. Det er i øvrigt min fornemmelse – jeg må nøjes med at sige det sådan – at en lang række af de udviklingsprojekter, skolen nu har sendt ansøgning

ind om til det nye udviklingsråd, indeholder emner, der helt klart falder inden for det, som forslagsstillerne her prioriterer så højt, og godt for det.

Jeg tror, at det, som forslagsstillerne siger i punkt 4, nemlig at projekter, som åbner skolen mod samfundet, f.eks. ved samarbejde med forældre, erhvervsliv og offentlige virksomheder, prioriteres meget højt, lige bestemt har mulighed for at blive virkeliggjort i forbindelse med det forsøgs- og udviklingsarbejde, der er i gang i skolen i øjeblikket.

Jeg er usikker på, om det er en god idé at nedsette et informatikråd. Forslagsstillerne ved, at vi ved anden lejlighed uden for dette hus har drøftet denne sag. Men jeg vil ikke afvise, at vi i udvalget kan se nærmere på den sag, for der er i hvert fald behov for en bedre koordinering og samordning mellem offentlig og privat indsats på dette område. Hvis svaret på det spørgsmål, som trænger sig på, er oprettelsen af et informatikråd, vil vi se positivt på det, men vi er nødt til at, skal vi sige gå forslaget efter i sømmene under udvalgsarbejdet.

Vi havde naturligvis gerne, hvis vi havde haft pengene, på nuværende tidspunkt været med til at afsætte øgede midler også til dette formål, men jeg mener, at som landet ligger, må vi anvende de penge, vi har fået til rådighed til folkeskolen og dens udvikling, også til det emne, der er sat på dagsordenen her.

Jeg vil i øvrigt tro, at forslagets fremsættelse og det, at det om lidt formentlig bliver henvist til udvalgsarbejde, giver os god mulighed for nærmere at få drøftet meget af det, som forslagsstillerne på så udmærket måde i øvrigt har på hjerte.

Behnke (FP):

Det er Fremskridtspartiets opfattelse, at der med stor fordel kan indgå edb-undervisning i folkeskolen de kommende år. Fremtiden vil byde på stadig flere arbejdspladser, hvor brugen af edb indgår, og derudover vil vores informationssamfund tilbyde mangen en service, der kræver evne til at betjene edb-udstyr.

Erfaringer fra specielt USA viser, at børn, der lærer edb i skolen på et tidligt tidspunkt, får et naturligt forhold til edb og derfor bliver fremragende brugere og leverandører af senere edb-programmer. Mange af de største edb-firmaer bruger meget unge mennesker, ja, helt

[Behnke]

ned til både 13- og 14-årige, som er deres bedste programmører, ganske enkelt fordi de unge helt fra folkeskolen har været fortrolige med edb og derfor opnået en enorm kreativitet på området.

Danmark har i de kommende år et stort behov for personer med edb-kundskaber. Netop edb-industrien er Danmarks helt store chance for at mangedoble vores eksport uden behov for dyrt indkøbte råvarer fra udlandet. Den såkaldte softwareindustri skal have alle de kvalificerede medarbejdere, den overhovedet har brug for. Tidligere års katastrofer, hvor man har været nødt til f.eks. at importere dataloger fra Holland, må ikke gentages.

Folkeskolen er stedet, hvor både drenge og piger kan få smag for edb's mangefoldighed og utrolige udfordringer til kreativitet og topviden. Derfor må folkeskolen se at få begyndt, og det vel at mærke på seriøs vis. Man skal afstå fra fejlindkøb, indkøb af dårligt udstyr. Man skal sørge for at have materiellet i orden, når undervisningen begynder, og man skal sørge for kvalificerede lærerkræfter.

I den forbindelse ville det klæde Socialdemokratiet, hvis der kunne åbnes mulighed for, at folkeskolen ansætter lærerkræfter fra edb-branchen, som ganske vist ikke har den pædagogiske partibog i orden, men som ved noget om edb og kan lære eleverne noget.

Forholdet er det i folkeskolen, at de fleste af de nuværende lærerkræfter enten er for gamle eller for uinteresserede i edb til, at de på kurser kan få tilstrækkelig viden til en kvalificeret undervisning. Alt for hurtigt vil eleverne kunne stille spørgsmål, som læreren ikke kan svare på, og så er det hele tabt på gulvet.

Uanset hvad Martin Rømer og Danmarks Lærerforening i øvrigt mener, skal edb-folkene efter vores mening ind på skolerne som faglærere og give deres viden videre til børnene.

Forslaget er efter Fremskridtspartiets mening ikke den rigtige løsning, men nu er det jo altså forslaget, vi skal tage stilling til.

Vi mener, at der ud over det her forslag, som andre ordførere også har nævnt, i den offentlige sektor laves alt for mange forsøg, nedsættes arbejdsgrupper, afholdes seminarer osv. osv., alt sammen for, at politikerne kan fralægge sig deres ansvar.

Hvad er egentlig befolkningens forventninger til politikerne? De forventer, at politikerne

udstikker nogle rammer og dermed bestemmer, hvad der skal foregå. Befolkningen forventer ikke, at tingene skal syltes med forsøg, udvalg og møder.

Vi så derfor helst, at der fra politisk side blev givet nogle krystalklare retningslinjer for edb-undervisningen i folkeskolen og derefter fik sat gang i tingene.

Men som sagt handler Socialdemokratiets forslag ikke om det, og derfor håber vi, at ministeren, hvis dette forslag skulle blive gennemført, vil bruge det til at få sat gang i tingene meget hurtigt.

Vi er bekymrede for, at der skal hentes ekstra 40 mio. kr. ind til det her projekt. Vi er sikre på, at de penge kan findes gennem besparelser andre steder i Undervisningsministeriet.

Men kan man ikke få den, man elsker, må man elske den, man får. Derfor vil vi stemme for intentionerne i forslaget og imødeser et udvalgsarbejde og ministerens øvrige initiativer, og så håber vi på, at forslaget ved tredje behandling får den helt rigtige ordlyd.

Merethe Due Jensen (KRF):

Der er ingen tvivl om, at den praktiske anvendelse af edb i folkeskolen bør fremmes på en sådan måde, at der lægges mere vægt på brugersiden end på den teoretiske viden om, hvordan edb-systemerne er bygget op.

Alle mennesker møder edb-teknikken i deres arbejde, og flere og flere kommer derfor til at stifte konkret bekendtskab med edb som brugere. Der findes efterhånden ikke mange arbejdspladser uden edb, enten der er PC'ere, styreenheder eller tekstbehandlingsudstyr.

I erkendelse af denne situation er intentionerne i forslaget hensigtsmæssige og gode. Det skal understreges, at det naturligvis er vigtigt at se nærmere på, hvordan edb kan udvikles i folkeskolen. Jeg er af den opfattelse, at der allerede i dag eksperimenteres nærmest på livet løs inden for folkeskolen. Jeg er bekendt med, at mange skoler har søgt midler fra folkeskolens udviklingsråd, og det må være meningen med disse forsøg, at man skal samle erfaringer og viden, der skal danne grundlag for en effektiv udnyttelse af edb i folkeskolen.

På denne baggrund mener Kristeligt Folkeparti, at der næppe er behov for yderligere at afsætte 10 mio. kr. til forsøg pr. år. Kristeligt Folkeparti er enig i, at edb bør opprioriteres,

[Merethe Due Jensen]

men det må så vidt muligt ske inden for de økonomiske rammer, Undervisningsministeriet har.

Korneliusen (S):

Jeg mener godt, jeg kan tillade mig på baggrund af den debat, der har været, at takke for de positive meldinger, der har været fra de forskellige partier. Jeg skal ikke forsøge nu at grave de grøfter dybere, som måtte være, for vores intention med at fremsætte dette forslag er selvfølgelig at få noget vedtaget. Og hvorfor nu det?

Situationen er ikke den, ministeren beskriver, nemlig at der ikke foregår noget. Problemet er, at der ikke foregår nok. Det er da rigtigt, at der foregår noget ude i folkeskolen, men der foregår ikke nok, og det skal der altså midler til.

Et af det her lands store problemer er og vil være, at næsten samtlige unge, der går i folkeskolen i dag, i videreuddannelsessituationer og i voksenalderen i erhvervslivet vil blive konfronteret med edb. Hvad enten man er maskinarbejder, man er på kontor eller hvor man er placeret i fremtidens samfund, vil edb være et arbejdsredskab. Det er helt afgørende.

Det, der er situationen, som der står i bemærkningerne til forslaget – jeg har ikke hørt nogen modsige det – er, at der i dag ikke findes datamater på 30 pct. af folkeskolerne. Der findes ca. 8.000 i alt eller under fire i gennemsnit pr. skole. Det er for lidt, det er alt, alt for lidt.

Kan vi, og det er altså motiveringen, blive enige i udvalget om, ud fra de intentioner, der ligger her, at arbejde os frem til et fælles beslutningsforslag og løfte det op til et lovforslag, vil vi være meget godt tilfreds.

Beslutningsforslaget rummer jo otte punkter i alt, og lad mig starte med de to punkter, som selvfølgelig har optaget en del af taletiden – det er jo også, undskyld udtrykket, det nemmeste at kaste sig over – nemlig organisationen.

Hvis vi ikke var kommet med en organisationsmodel, forslag til et informatikråd og til en sekretariatsfunktion, ville jeg være blevet kritiseret for det, og man ville sige: Hvor skal sådan noget foregå? Frit svævende i luften?

Vi er – for nu at bruge et af tidens udtryk – temmelig kolde over for, hvordan administrationen af det her skal foregå, og jeg har ikke det fjerneste imod, hr. Ole Vig Jensen, hvis vi tilføjer et punkt 8 til De Radikales udviklingsprogram for folkeskolen. Hvis hr. Ole Vig Jensen

så bagefter vil yde Socialdemokratiet den retfærdighedsgerning at meddele, hvordan det punkt 8 kom på udviklingsprogrammet, vil jeg være meget tilfreds.

Jeg vil godt vedrørende nogle enkelte punkter, som har været rejst, svare: Jeg kan ikke se, at undervisningsministeren kan fortolke det udviklingsprogram, der ligger her, på en sådan måde, at det ikke omfatter programudvikling. Det kan jeg ikke forstå. Jeg vil bede ministeren om at læse det igen.

Det er en af hovedintentionerne, og det er et af hovedproblemerne, at der ikke er programmer nok til at proppe i det beskedne antal maskiner, som står derude. Da alle har erklæret sig enige i intentionerne netop på det her område, synes jeg, vi har en forpligtelse til at arbejde videre med det.

Jeg forstod på undervisningsministerens afsluttende bemærkninger, at han var åben. Det var præcis den betegnelse, der blev brugt. Den melding er jeg glad for.

Under ét – jeg vil ikke svare hver enkelt – vil jeg sige, at der har været en tendens til at fremhæve lærernes manglende videreuddannelse. Jeg kan endda konstatere ud fra denne diskussion, at der må være et massivt flertal i Folketinget for at bedre lærernes videreuddannelsessituation. Jeg glæder mig meget til, når vi kommer til diskussionen om næste års finanslov, at kunne udmønte de ting, der er sagt i denne debat præcis på det her område – det bliver dyrt!

Der er ét parti, der adskilte sig, og det vil jeg godt fremhæve. Det var Fremskridtspartiet, som sagde: Det er vores intention, at de lærerkræfter, der skal dække det her område i folkeskolen, skal hentes ind udefra, edb-mennesker.

Det ligger langt fra forslagets intentioner, der er – det har alle udtrykt sig positivt i forhold til – i videst mulig udstrækning at integrere edb-undervisningen i samtlige folkeskolens fag.

Vi har haft en meget fornøjelig diskussion, det skal jeg ikke skjule, i det socialdemokratiske uddannelsesudvalg og -gruppe om et af punkterne, nemlig punkt 5, hvor der står:

»I både informationsvirksomheden og projekterne kan indgå støtte fra organisationer og fra erhvervslivet, f.eks. fra virksomheder, som arbejder med edb-maskinel og edb-programmer.«

Jeg havde forventet, at undervisningsministeren specielt havde taget det punkt frem og

[Korneliusen]

anerkendt, også i relation til en tidligere debat her i dag, at her var måske et signal om, at vi kunne fordoble eller firdoble eller femdoble, hvem ved, de 10 mio. kr., staten skal spytte i denne kasse.

Jeg er helt sikker på – der har været temmelig meget offentlig debat om det – at en række organisationer og private virksomheder gerne vil være med til at støtte det her.

Der er en ting, jeg har hæftet mig meget ved i hele debatten. Det er, at samtlige ordførere, der har været heroppe – det skal ikke være nogen kritik, bare en konstatering – har talt om det her som noget, der handler om fremtiden. Det forstår jeg ikke en lyd af. Det her er virkelighed, og hvis vi ikke tager den virkelighed alvorligt, vil der opstå store problemer i fremtiden.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 107:

Forslag til folketingsbeslutning om ret til uddannelsesorlov.

Af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7–10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 108:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af en voksenuddannelsesfond.

Af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.
(Fremsat 29/1 88).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 208:

Forslag til lov om ret til frihed til uddannelse.
Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.
(Fremsat 10/2 88).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 209:

Forslag til lov om betalt frihed til uddannelse.
Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.
(Fremsat 10/2 88).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 226:

Forslag til lov om betalt frihed til uddannelse.
Af Jytte Andersen (S) m.fl.
(Fremsat 26/2 88).

Forslagene sattes til forhandling.

Formanden:

Jeg skal efter ønske fastsætte taletiden for ordførerne i første omgang til 15 minutter.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Vi har efterhånden ganske mange gange drøftet forslag om betalt frihed til uddannelse her i Folketinget.

Jeg vil godt starte med at sige, at regeringen er enig med forslagsstillerne i, at der må satses på uddannelse og på videreuddannelse. Jeg kan i den forbindelse henvise til, at undervisnings- og forskningsministeren og jeg for ganske nylig har afgivet en fælles redegørelse om 1990'ernes erhvervs-, uddannelses- og efteruddannelsespolitik her i Tinget. Denne redegørelse er et foreløbigt resultat af vores beslutning om at styrke samarbejdet mellem de to ministerier i forhold til at ruste arbejdsmarkedet og erhvervslivet til de kommende store teknologiske og afsætningsmæssige udfordringer.

Vi lægger vægt på, at indholdet og omfanget af uddannelserne skal fornys gennem øget markedsstyring og brugerefterspørgsel, og at uddannelserne tilpasses de lokale og regionale behov.

Netop det forhold, at vi tager hensyn til dem, der berøres, dvs. arbejdsmarkedets parter, synes jeg er meget væsentligt at fremhæve ved indledningen til denne debat. Jeg skal knytte